

Foto: Olle Lind, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Lisskvarngården

Lisskvarngården är en kringbyggd 1700-talsgård som ligger på ursprunglig plats i Malmsta i Vansbro kommun. Byggnaderna ger god inblick i gågna tiders levnadsförhållanden på mindre jordbruk och var bebodd fram till 1950. Lisskvarngården byggnadsminnesförklarades 1979.

Beskrivning

Historik

Lisskvarngården uppfördes kring sekelskiftet 1700. Samtliga byggnader, utom den på 1970-talet rekonstruerade ladugården, stod färdiga 1702. Virket är dendrokronologiskt daterat till 1695. Gården är en välbevarad ålderdomlig kringbyggd gård i sluten fyrkantsform. Den var fram till 1950-talet fortfarande bebodd och i drift. Gården består av tio byggnader varav åtta på ursprunglig plats. På gården förvaras Nås Hembygdsgilles samlingar, ca 800 föremål.

Figur 1. Lisskvarngården sedd snett nedifrån vägen. Foto: Olle Lind, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Miljö

Malmsta där Lisskvarngården ligger är beläget mellan sjön Stor-Nåsen och Västerdalälven, på den västra stranden. Bebyggelsen i området är väl samlad med åkermarken ned mot älven. Kontakten med älven och de öppna fälten präglar kulturlandskapet. Malmsta-Kvarnnäset utgör en väl bibehållen bymiljö, där särskilt Lisskvarngården bidrar till områdets ålderdomliga och genuina prägel. Gården ligger i ett karaktäristiskt läge på en höjd och väl exponerat från väg 533.

Figur 2. Lisskvarngården sedd från väg 533. Foto: Olle Lind, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnader

Lisskvarngården utgör ett välbevarat exempel på en kringbyggd nordsvensk gård, där både få- och mangårdsbyggnader är samlade kring samma gårdsplan. Härbren placerades ofta en bit från den kringbyggda gården för att hindra att dess innehåll förolyckades vid eventuell brand. Gårdstypen var vanligt förekommande i de nordligare delarna av Sverige och Dalarna.

Lisskvarngårdens mangårdsbyggnad utgörs av en envånings parstuga, och det finns också pig- och drängstuga i två våningar, ett dubbelloft med härbre samt stall och portlider och höskulle. Det finns också en källarstuga med ytterligare ett portlider och ett fristående stolphärbre. Alla byggnader på gården är knuttimrade och omålade. Samtliga har pärt- eller brädtak.

Figur 3. Lisskvarngårdens slutna fyrkantsform sedd från parkeringen. Foto: Olle Lind, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

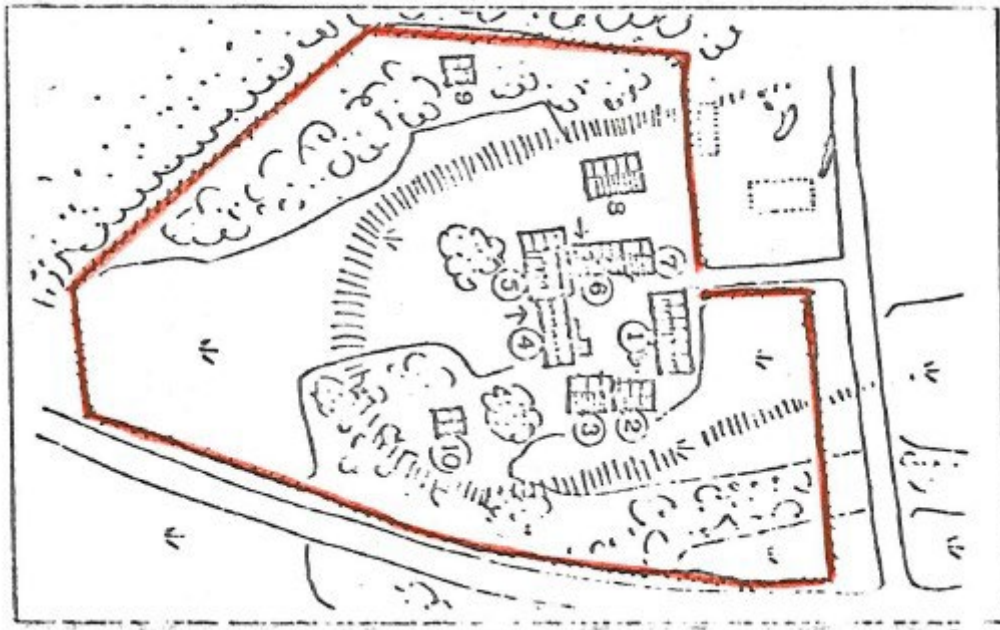
Lisskvarngården bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anse som synnerlige märklig.

Skyddsbestämmelser

1. De tio byggnaderna – på planritning tillhör dessa föreskrifter markerade med nr 1–10 – får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Åtgärder som innebär ingrepp i stomme, befintlig planlösning eller fast inredning får ej vidtas.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Den till anläggningen hörande tomten, som avgränsats med röd, streckad linje på karta tillhörande dessa föreskrifter, skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3§ lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd därtill.

Figur 4. Byggnadsminnets skyddsområde. Ur beslut 1979.10.15.

Administrativa fakta

Kommun: Vansbro

Fastighetsbeteckning: Malmsta 9:1

Byggnadsminnesförklaring: 1979.10.15

Tillgänglighet: Hembygdsgård.

[Byggnadsminnesförklaring Lisskvarngården beslut 1979.10.15](#)
[Lisskvarngården i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#)